

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 18 grudnia 2013 r.

PS-KNPS.431.6.53.2013/MB1

<p style="text-align: center;">W P E L Y N Ę Ł O</p> <p style="text-align: center;">Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu WYDZIAŁ NADZORU I KONTROLI</p> <p style="text-align: center;">07 -01- 2014</p> <p>liczba załączników</p> <p>Podpis</p>

**Pani
Helena Staszkievicz-Dobrowolska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 15,16 października 2013 r. na podstawie art. 22 pkt 8, art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005r. Nr 61, poz.543 ze zm.), zespół kontrolny w składzie:

- Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki – przewodniczący zespołu,
- Michalina Jaroeka – inspektor wojewódzki – kontroler,
- Marta Waniszewska – starszy inspektor wojewódzki - kontroler

z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej, realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, realizacji zadań własnych gminy, realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz realizacji wybranych zadań z art. 110 ust.1 ustawy o pomocy społecznej obejmującą okres od 1 stycznia 2012 r. do dnia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 28 czerwca 2013 r. plan kontroli zewnętrznych w jednostkach podporządkowanych Wojewodzie Dolnośląskiemu oraz samorządu terytorialnego realizowanych przez Wydziały Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w II półroczu 2013 roku.

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim pełniła Pani Helena Staszkievicz-Dobrowolska, zatrudniona na stanowisku od dnia 12 stycznia 1993r. odpowiedzialna za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 5 grudnia 2013 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami wykonywanie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim w kontrolowanym zakresie.

Organ kontrolny podczas kontroli ustalił, że Gmina Kamieniec Ząbkowicki realizowała następujące zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust.1 pkt 1, 2, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20. Zadania wynikające z art. 17 ust.1 pkt 3, 7, 8, 9 i 12 nie były realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie był informowany o potrzebach w tym zakresie. W przypadku zadania z art.17 ust.1 pkt. 7 wypłata zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nie była

realizowana, również z uwagi na brak wniosków, jednakże Kierownik Ośrodka na podstawie Zarządzenia Nr 278/2012 Wójta Gminy Kamieniec Ząbkowicki z dnia 3 października 2011r. załatwiał sprawy i wydawał decyzje administracyjne dotyczące potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.) i w oparciu o powyższe, w okresie objętym kontrolą, ubezpieczeniem zdrowotnym objętych zostało 10 osób.

W zakresie realizacji zadań własnych Gmina Kamieniec Ząbkowicki realizowała zadania dotyczące art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5. Natomiast zadanie wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 2 nie było realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano takich potrzeb. Gmina nie prowadzi domów pomocy społecznej ani ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym (art. 17 ust. 2 pkt 3), gdyż osoby wymagające takiego wsparcia umieszczane są w placówkach na terenie powiatu ząbkowickiego.

Ponadto stwierdzono, że Gmina Kamieniec Ząbkowicki realizowała zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z art. 18 ust. 1, pkt 3 oraz pkt 6 - w zakresie dożywiania osób zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm. Nie realizowała natomiast pozostałych zadań wynikających z art.18 ust. 1 tj. pkt 4, 5, 7, 8 i 9 z uwagi na brak zgłoszeń w tym zakresie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim realizował także zadania wskazane w art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej tj. corocznie składał Radzie Gminy sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Kierownik Ośrodka nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy), jednakże pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej udzielają informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne.

Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy), jednakże oferuje zainteresowanym klientom wyczerpujące poradnictwo i informacje w powyższym zakresie, udostępnia druki i pomaga w ich wypełnianiu oraz pomaga w skompletowaniu niezbędnych dokumentów.

W trakcie kontroli stwierdzono, że sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny organ ustalał na podstawie dokumentów wymienionych w rozporządzeniach z dnia 25 stycznia 2011 r. (utraciło moc z dniem 2 lipca 2012r.) i z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej.

Oprócz powyższych ustaleń kontrola wykazała również następujące uchybienia/ nieprawidłowości:

- 1) brak spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych, świadczących pracę socjalną w środowisku, proporcjonalnie do liczby ludności Gminy;
- 2) brak gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 3) przyznanie zasiłku okresowego od kolejnego miesiąca po miesiącu złożenia wniosku wraz z pełną dokumentacją;
- 4) błędne oznaczenie w decyzjach administracyjnych, potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, organu administracji publicznej, który wydaje decyzje;
- 5) wskazanie w decyzjach administracyjnych nieprawidłowej bądź niepełnej podstawy prawnej;
- 6) brak nadania decyzjom rygoru natychmiastowej wykonalności, w przypadkach realizacji świadczenia przed upływem terminu do wniesienia odwołania;
- 7) brak wywiadów środowiskowych dot. aktualizacji sytuacji materialno – bytowej osób korzystających z pomocy;
- 8) brak udokumentowania powodu wszczęcia postępowania w sprawie dotyczącej przyznania pomocy w formie dożywiania;

9) nieprawidłowe dokumentowanie dochodu strony.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Kamieniec Ząbkowicki zamieszkałą przez 8.466 mieszkańców (stan na dzień 31.08.2013 r.). W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było 4 pracowników socjalnych, w tym 3 pracowników socjalnych terenowych świadczących pracę socjalną w terenie (3 rejonu opiekuńcze). Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, zatem w przypadku GOPS w Kamieńcu Ząbkowickim wskaźnik ten nie jest spełniony.

Ośrodek nie realizował zadania wynikającego z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, z uwagi na fakt, iż Rada Gminy Kamieniec Ząbkowicki nie podjęła uchwały ws przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kamieniec Ząbkowicki. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest opracowana i przygotowana do przedstawienia Komisjom Rady Gminy Kamieniec Ząbkowicki.

W sprawdzonej sprawie Nr 4 D.G. na wniosek złożony w kwietniu pomoc w formie zasiłku okresowego przyznano od maja, czyli kolejnego miesiąca po złożeniu wniosku wraz z wymaganą dokumentacją.

W decyzjach potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wskazywano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim jako organ administracji publicznej, który je wydał. Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.) organem właściwym do potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy jest decyzja organu jednostki samorządu terytorialnego wójta (burmistrza, prezydenta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo. W związku z powyższym prawidłowo wydana decyzja organu I instancji winna zawierać oznaczenie, że jest to decyzja Wójta Gminy Kamieniec Ząbkowicki, natomiast upoważniony pracownik podpisuje się jako osoba działająca z upoważnienia Wójta.

W decyzjach dotyczących kierowania do Domu Pomocy Społecznej przywoływano nieprawidłową podstawę prawną.

Decyzjom, przyznającym pomoc w formie dożywiania, usług opiekuńczych (za wyjątkiem 3 spraw) i w jednej sprawie dotyczącej specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a realizowanym przed terminem ich uprawomocnienia nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności.

Mimo obowiązku wynikającego z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, u osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej aktualizacje wywiadu środowiskowego przeprowadzane były rzadziej niż co 6 miesięcy, a w jednym przypadku, mimo zmiany sytuacji materialno – bytowej strony (w trakcie korzystania z pomocy społecznej) nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego. Ponadto w jednej sprawie, przed wydaniem decyzji przeprowadzono, zamiast wywiadu środowiskowego, wywiad, o którym mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej.

W jednej sprawie nie udokumentowano powodu wszczęcia postępowania, w aktach sprawy brakowało wniosku strony o pomoc lub adnotacji o wszczęciu postępowania z urzędu.

Jak wskazano w protokole pokontrolnym, nieprawidłowo dokumentowano dochód ubiegających się o wsparcie z pomocy społecznej. Błędy dotyczyły nieprawidłowo ustalanych wysokości dochodu, dokumentowania niewłaściwego okresu oraz braku wymaganych informacji o składnikach dochodu.

Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przesyła do realizacji następujące zalecenia:

1. Mając na uwadze liczbę mieszkańców oraz ilość pracowników socjalnych, zatrudnionych w Ośrodku, świadczących pracę socjalną, doprowadzić do zatrudnienia odpowiedniej liczby pracowników socjalnych w ilości adekwatnej do zapisów art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.
Podstawa prawna: art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182, ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
2. Podjąć działania zmierzające do przedstawienia Radzie Gminy Kamieniec Ząbkowicki opracowanej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, celem podjęcia uchwały ws przyjęcia powyższej strategii.
Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182, ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawać i wypłacać za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku braku uprawnień strony do świadczeń za cały miesiąc świadczenia z pomocy społecznej przyznawać za daną część miesiąca.
Podstawa prawna: art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182, ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
4. W decyzjach administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wskazywać Wójta Gminy Kamieniec Ząbkowicki, jako organ potwierdzający to prawo.
Podstawa prawna: art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
5. Decyzje administracyjne dot. świadczeń z pomocy społecznej realizować po upływie terminu do wniesienia odwołania. Natomiast w sprawach, kiedy udzielenie pomocy jest niezbędne zwłaszcza ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego bądź ważny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes stron, decyzjom nadawać rygor natychmiastowej wykonalności.
Podstawa prawna: art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267).
Termin wykonania: na bieżąco
6. Wywiad środowiskowy jest szczególnym środkiem dowodowym mającym zastosowanie w postępowaniu w sprawach z zakresu pomocy społecznej, przy pomocy, którego organ administracji ustala faktyczną sytuację socjalno-bytową osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc. W związku z tym aktualizacje wywiadów środowiskowych winny być sporządzane za każdym razem, gdy strona ubiega się o pomoc po raz kolejny oraz w sytuacji, gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie. Ponadto w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację wywiadu sporządzać nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy mimo braku zmiany danych.
Podstawa prawna: art. 107 ust.1 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.) oraz art. 77 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013r. poz. 267).
Termin wykonania: na bieżąco.

7. Rzetelnie dokumentować sytuację materialno - bytową osoby/rodzin, stosownymi zaświadczeniami, decyzjami i oświadczeniami z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca złożenia wniosku. Zaświadczenia i oświadczenia o dochodach winny zawierać informację o wszystkich wymaganych składnikach dochodu.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3, art. 107 ust. 5b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.), art. 77 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013r. poz. 267), § 8 ust. 1 pkt. 12 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011 r. (Dz. U. 2011r., Nr 27, poz. 138) i z dnia 8 czerwca 2012r.(Dz. U. 2012r., poz. 712) w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Przyznanie pomocy winno mieć uzasadnienie bądź to w złożonym przez stronę wniosku, bądź w wyniku zgłoszenia konieczności udzielenia takiej pomocy przez osoby drugie lub w udzieleniu osobie pomocy z urzędu – w aktach sprawy należy odnotować fakt wszczęcia postępowania tak na wniosek strony, jak i z urzędu lub datę zgłoszenia, która jednocześnie jest datą wszczęcia postępowania.

Podstawa prawna: art. 102 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 182 z późn. zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Decyzje administracyjne rozstrzygające postępowanie w sprawie pomocy społecznej sporządzać zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. W podstawie prawnej należy przywoływać wszystkie aktualne przepisy mające zastosowanie w sprawie.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity z 2013r., Dz. U., poz. 182 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CĄ DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Marcin Czerniec

Wójt Gminy

Urząd Gminy w Kamieńcu Ząbkowickim

Ul. Ząbkowicka 26, 57-230 Kamieniec Ząbkowicki

2. a/a

